

[Udenrigsministeren]

gerne, hvor vi bestandig har talt for, at vi skulle give de pågældende lande så fri en markedsadgang som overhovedet muligt. Der er dels tale om en øget markedsadgang, dels om, at de pågældende lande nu får en præferencestilling i forhold til andre lande, når det gælder import til EF. Mon ikke man tit bygger kritikken af manglende markedsadgang på det forhold, at de altså ikke fuldt ud er blevet fritaget for de almindelige vilkår for tredjelandes eksport af landbrugsvarer til EF, og det er selvfølgelig noget, der hænger sammen med EF's egen landbrugspolitik. I øvrigt er Østlandenes eksport til EF af landbrugsvarer totalt set ret beskeden, men jeg synes også, at man skal være opmærksom på, at for en lang række produkters vedkommende regner vi med, at der over den kommende 10-års-periode vil blive etableret en egentlig frihandelszone mellem parterne.

Totalt set mener jeg, at der i disse aftaler ligger et godt bidrag fra EF til udviklingen i de østeuropæiske lande, og jeg tænker ikke kun på den øgede markedsadgang, men også på de bestemmelser, der er i aftalerne, om formål og politisk dialog. Det er klart, at formålet er medlemskab. Den politiske dialog skal intensiveres, og der tages udgangspunkt i de værdier, som vi i vores del af Europa og i EF-landene tillægger vægt, og som først for ganske nylig har fået vægt i Østlandene.

Demokrati er ikke noget, der bliver etableret med et fingerknips. Der skal råd, dåd og tid til, og netop de rammer, som nu er accepteret af alle parterne, for en dialog og de deraf følgende fælles beslutninger er en af de vigtigste grundsten i vores demokratiopfattelse, og bliver det altså også nu i deres.

Der skulle også være trådt en Europaaftale med Tjekkioslovakiet i kraft pr. 1. januar 1993, men vi må vente på det interne successionsarrangement i Tjekkioslovakiet, og det er derfor, at en række lande, herunder også Danmark, indtil videre har stillet de nationale ratifikationsprocedurer i bero. Det bliver en opgave for det danske formandskab i EF, hvor vi vil arbejde for en hurtig teknisk forhandling om indgåelse af associeringsaftaler med de to nye lande, Den Tjekkiske Republik og Slovakiet.

Jeg takker for tilsagn om meget hurtig behandling af de to forslag. Det skulle gøre det muligt, at vi kan tilendebringe den danske rati-

fikationsprocedure for så vidt angår Polen og Ungarn forud for den oprindelig forudsatte ikrafttræden pr. 1. januar 1993, men som nævnt er der enkelte andre EF-lande, der kan få problemer med deres nationale procedurer, sådan at en endelig og fuld ikrafttræden formentlig først vil kunne ske sidst på vinteren; det siger sig selv, at det danske formandskab vil se det som en vigtig opgave at arbejde for en snarlig ikrafttræden.

Ole Espersen (S):

Jeg synes, at vi som sædvanlig, når det drejer sig om fornuftige områder, skal høre til blandt de hurtigste europæere, så vi skal ikke på nogen måde forsinke det.

Jeg er også godt klar over, at man i Kommissionen har haft en meget stor arbejdsbyrde i forbindelse med etableringen af forholdene til de østeuropæiske og de centraleuropæiske lande, og samtidig har man haft alle de selvskabte plager i Kommissionen, som også optager os en del i disse dage. Det respekterer jeg, men så vidt jeg har forstået, var det hele færdigt for 1 år siden, og derfor overrasker det mig, at man ikke tidligere har foranlediget, at disse traktater blev ratificeret.

Når jeg spurgte om GATT, var det, fordi aftalen som sagt er 1 år gammel og der er sket ganske meget siden, men det eneste, jeg sådan set ønsker at vide, er, om det, der her foreligger, på nogen måde kan være i strid med de seneste aftaler inden for landbrugsområdet set i relation til GATT-forhandlingerne.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Hvad hr. Ole Espersens første spørgsmål angår, kan jeg såmænd kun henvise til, hvad jeg sagde før, nemlig at selv om aftalerne er på plads, er der en masse papirarbejde, der skal gøres færdigt, og jeg er sikker på at finde forståelse – i hvert fald hos fru Annette Just – for, at man altså har et så begrænset administrativt apparat, at man ganske enkelt ikke har kunnet nå det på grund af alle de andre opgaver, der ligger. Man skal huske på, at det, vi i Danmark plejer at kalde det store EF-bureaukrati, altså ikke har flere ansatte end Århus Amtskommune, og de fleste af dem skal oven i købet sidde og oversætte, så dette kan måske være med til at dæmpe protesterne over det store bureaukrati; jeg ser venligt opfordrende ned på fru Annette Just.